Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 592/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen merimetsojen aiheuttamista ongelmista meri-alueilla

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Maria Tolppasen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 592/2016 vp:

> *Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta tarvittaviin toimiin merimetsokannan rajoittamiseksi ryhdytään pikaisesti ennen kuin kanta räjähtää käsistä ja kalat loppuvat vesistämme?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Ympäristöministeriö tiedostaa hyvin merimetsoon liittyvät ongelmat. Marraskuussa 2015 ministeriö asetti merimetsotyöryhmän, jonka tehtävänä oli laatia toimenpide-ehdotukset merimetsojen aiheuttamien ongelmien vähentämiseksi kestävällä tavalla. Työryhmän 6.4.2016 julkistamat ehdotukset koskivat muun muassa alueellisten yhteistyöryhmien perustamista, poikkeuslupakäytäntöjen joustavoittamista, poikkeuslupahakemusten ohjeistamista, digitaalisten palveluiden kehittämistä, tiedon saatavuuden parantamista, seurannan ja tutkimuksen jatkuvuuden varmistamista sekä yhteistyön kehittämistä Itämeren rantavaltioiden kanssa.

Ympäristöministeriö antoi ehdotusten mukaisesti toukokuussa 2016 ohjekirjeen, jolla ohjeistettiin rannikon ELY-keskukset perustamaan alueelliset yhteistyöryhmät sekä täsmennettiin ohjeistusta merimetsoa koskevien säännösten tulkinnasta poikkeuslupakäytäntöjen sujuvoittamiseksi. Pohjois-Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan, Varsinais-Suomen ja Uudenmaan ELY-keskusten yhteistyöryhmät ovat toiminnassa. Ryhmät pyrkivät parantamaan vuorovaikutusta ja tietojen vaihtoa eri intressiryhmien välillä. Ryhmien tehtävänä on asiantuntijatietoon ja paikallisten olosuhteiden tuntemukseen tukeutuen olla perillä alueellisen merimetsokannan kehittymisestä alueellaan ja tunnistaa lajiin liittyvät mahdolliset ongelma-alueet ja –tilanteet sekä etsiä alueelle sopivia ratkaisuja. Ryhmien tuottaman objektiivisen tilannetiedon on tarkoitus toimia viranomaisen päätöksenteon tukena poikkeuslupahakemusten käsittelyssä. Ympäristöministeriö ohjaa ja seuraa työryhmien toimintaa ja toiminnan vaikutuksia ongelmien ratkaisemiseksi. Edelleen ministeriö seuraa poikkeuslupakäytäntöjen kehittymistä ja niiden vaikutusta merimetsojen aiheuttamien ongelmien vähentämiseen. Poikkeuslupien hakemisen helpottamiseksi on otettu käyttöön sähköinen lomakepohja. Ministeriö ylläpitää jatkossakin jo kahdenkymmenen vuoden ajan toteutettua lajin seurantaa ja tarkistaa tarvittaessa ohjeistusta.

Merimetson kannanhoitosuunnitelma laadittiin vuonna 2005. Siinä koottiin yhteen merimetson kannankehitystä, vahinkojen luonnetta ja laajuutta ja niiden torjuntakeinoja koskeva silloinen tietämys. Vastaavat tiedot nykytilanteesta sisältyvät nyt Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämälle merimetsoseurannan verkkosivulle ja siihen linkitettyihin aineistoihin. Yhdessä ministeri-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 592/2016 vp

ön antamien ohjekirjeiden kanssa nämä antavat em. suunnitelmassa esitetyistä asioista ajantasaisesti täydentyvän ja tarkentuvan tilannekuvan ja tietolähteen, joka ei ole sidottu tiettyyn ajankohtaan.

Yhteistyötä sekä koko EU:n puitteissa että Itämeren rantavaltioiden kesken on ollut koko merimetsokonfliktin ajan. Merimetsotyöryhmän tausta-aineistoja varten selvitettiin poikkeuslupakäytänteitä Itämeren maissa ja Ahvenanmaalla ja kuultiin sekä koti- että ulkomaisia asiantuntijoita. Käytettävissä on siten varsin kattava kuva Itämeren alueen tilanteesta. Asiantuntijoiden ja viranomaisten yhteistyö kokemusten, tietojen ja hyvien käytäntöjen jakamiseksi on jatkossakin epäilemättä tarpeellista.

Rauhoitettujen lintujen poikkeuslupien käsittely on keskitetty vuoden 2015 alusta lähtien Varsinais-Suomen ELY-keskukseen. Lokakuun loppuun 2016 mennessä ELY-keskus on tehnyt merimetsoa koskien 11 lupapäätöstä, joista 9 on ollut myönteisiä. Myönteisistä luvista 4 myönnettiin kalastolle aiheutuvien vahinkojen estämiseksi, 3 metsille ja kiinteistölle aiheutuvien vahinkojen ehkäisemiseksi ja yksi vesistöhaittojen ehkäisemiseksi. Yksi myönnetyistä luvista oli tutkimuslupa. Toimenpiteet ovat sisältäneet mm. lintujen ampumista, häirintää ja pesinnän rajoittamista.

Ympäristöministeriö laatii mahdollisten lisätoimenpiteiden tarpeellisuuden arvioimiseksi vuosittain katsauksen merimetsotyöryhmän loppuraportissa esitettyjen toimenpiteiden toteutumisesta ja niiden vaikuttavuudesta ongelmien liennyttämiseksi.

Helsingissä 16.12.2016

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen